

Mit osztunk — s hogyan?

Iparvezetési módszerünkben az elmúlt években súlyos hiba volt, hogy azt gondoltuk: a leltérszámla legyőzi a személyes anyagi érdekeket. Ezzel lényegesen csökkent terveink mozgósító, szervező ereje. Felfelé minden vállalat a terv laztására törekedett, mert ha sikerült magának alacsonyabb tervet kiharcolnia, könnyebb volt a tervfeladatok teljesítése és bizonyosan befutott az igazgatói alap, a vállalat vezetőinek prémiuma és a dícséret sorozata sem maradt el. Nem helyesen alkalmaztuk Lenin tanítását, aki rámutatott arra, hogy nem elég a közvetlen lelkesedésre építeni, hanem a nagy, forradalom szülte lelkesedés segítségével a személyes érdekek, a személyes érdekességek, a gazdasági megoldásokra támaszkodva kell dolgozni.

A túlzott centralizáció csökkentése és a vállalatok önállóságának ebből eredő növekedése lehetővé tette a gazdasági ösztönzés eszközeinek szélesebb körű alkalmazását is. Ebbe a körbe beletartozik a nyereségrészesedés rendszereinek kidolgozása is, aminek érvényesülése révén a gazdasági szemléletben a gazdaságosság kérdése kerül előtérbe.

A lehetőségek felmérése

A Szegedi Cipőgyár vezetői is megbeszélték, hogyan lehetne javítani a vállalat gazdaságosságán és élvé az önállóság adta előnyökkel, hogyan lehetne úgy gazdálkodni, hogy alaprentabilitás színvonalát túlhaladják és legalább kétheti fizetésnek megfelelő nyereséget tudjanak biztosítani a dolgozóknak.

Gazdálkodási bizottságot alakítottak és ez a bizottság felmérte a lehetőségeket, feltárta a rejtett tartalékokat és célul tűzte ki, hogy 1957. II.—III.—IV. negyedévében a múlt évben elért gazdasági eredményeket 2,7 százalékkal túlteljesítsék. Ilyen eredmény szükséges ugyanis ahhoz, hogy a tervezett nyereséget elérjék. Erre a túlteljesítésre meg is van minden reális lehetőségük. Ezek közül megemlíthetjük a hulladékanyagok teljes feldolgozását, hasznosítását. Lehetőség nyílt az üzem számára profiljába nem illő cikkek gyártására is. Így például a felsőbőr-hulladékból, a cipőnek be nem dolgozható bőrből, papucsokat készítenek. Több javaslat született olcsóbb anyagok beszerzésére, elfekvő anyagok feldolgozására, a mikroporózus sarkanyagotábla teljes kihasználására, és egész sereg más gazdaságos megoldásra.

Az egyéni érdekek bekapcsolás

A vállalat minden dolgozója tevékenyen részt vesz a gazdaságos termelésre való törekvésben. Ennek előmozdítása érdekében a vállalat elé kitűzött feladatokat lebontották üzemszervekre, hogy alapot nyújtsanak ezzel is a dolgozók kollektív vállalásai-

Kidolgozták a nyereségrészesedés elosztási rendszerét a Szegedi Cipőgyárban

nak megtételére. A 2,7 százalékos túlteljesítés és az ebből eredő kétheti fizetésnek megfelelő nyereségrészesedés elérésére való törekvés biztos alapot nyújt az egészséges, bürokrácia-mentes munkaverseny megszervezésére is. Lenin szavaival élve tehát így kapcsolódik a nagy, forradalom szülte lelkesedés a személyes anyagi érdekeltiséggel, a gazdaságos munkával.

Ezek után érthető, hogy élénken foglalkoztatja az üzem munkásgárdáját és gazdálkodási bizottságát a nyereségrészesedés elosztásának módja. A cipőgyáriak szerint helyes lenne, ha legalább a szegedi vállalatok bizonyos egyöntetűsége törekednének, összehangolnák a nyereségrészesedés szétosztásának módját, mert így elkerülhetnék az aránytalanságokat és az esetlegesen ebből fakadó elégedetlenségeket. Ugy gondolják, hogy érdemes lenne erről a kérdéssel vitatkozni, mert a vitában kialakulhatna a nyereségrészesedés elosztásának egészséges módszere.

Igazságos elosztás

A Cipőgyár dolgozói három szempontból vizsgálták meg, igen alaposan a nyereségrészesedés szétosztásának kérdését. Az a céljuk, hogy minden dolgozó érdekelt legyen a vállalat jóváhagyásának növelésében és munkálkodjék is ennek érdekében. Eppen ezért minden olyan dolgozót részesíteni kívánnak a nyereségből, aki 1957-ben legalább két negyedévet dolgozott a vállalatnál. Figyelembe véve, hogy a vállalat törzsgárdája hosszabb idő óta dolgozik a szakmában és többet tud tenni a nyereségrészesedés elérésében, az üzem régi munkásait nagyobb mértékben kívánják részesíteni a nyereségből. Ezen felül külön jutalmaznak azokat, akik kiemelkedő mértékben hozzájárultak a jóváhagyás javításához, a kitűzött túlteljesítés érdekében.

Kizárnák a nyereségrészesedésből az olyan dolgozókat, akik fegyelemsértéssel veszélyeztetették a kollektív gazdasági érdekeket, vagy akadályozták a dolgozókat jobb eredmények elérésében.

Nem lesz egyenlősdi

Ezeknek a szempontoknak az alapján a nyereségrészesedés 75 százalékát a keresetek arányában osztanák el, 15 százalékát hűségjutalom formájában, 10 százalékát pedig a jóváhagyás érdekében végzett kiemelkedő munka jutalmaként adnák ki. Ezen belül a hűségjutalom elosztásánál két kategóriát állítanak fel, s az egyikbe azokat a dolgozókat sorolják, akiknek 5—

15 éves folyamatos munkaviszonya van a vállalattal, a másikba pedig azokat, akik 15 évnél hosszabb idő óta munkálkodnak itt megszakítás nélkül. Azokat a dolgozókat tehát, akik jobban ragaszkodnak üzemükhöz, nagyobb mértékben megbecsülnék anyagilag is.

A cipőgyári dolgozók szerint a nyereségrészesedés ilyen módon történő szétosztása sokkal helyesebb, mintha csupán a keresetek arányát vennék figyelembe, mert elzárják az egyenlősdi lehetőségét és a dolgozók széles körét, s elsősorban a fizikai munkásokat, sokkal inkább érdekeltté teszik és ösztönzik a gazdaságos termelésre.

Vitára bocsátjuk

Ugy véljük, hogy a Cipőgyár gazdálkodási bizottsága az üzem sajátos feladatait figyelembe véve, helyesen dolgozta ki a nyereségrészesedés elérésének módját és igazságos, erkölcsös módszert dolgozott ki a jóváhagyás szétosztására is. Módszerüket nem akarjuk egyetlen üzemre sem ráerőszakolni, de felhívjuk minden üzem munkásainak figyelmét a cipőgyári kezdeményezésre, s egyúttal kérjük, hogy fejtse ki véleményüket erről az elgondolásról. Larunk valamennyi beérkező hasznos javaslatnak és hozzászólásnak helyet biztosít.

Befejezte ülését az Országos Földművelésszervezeti Tanács

Az Országos Földművelésszervezeti Tanács szombaton folytatta tanácskozását az Országgházban.

A tanács második napi ülésén jelen voltak: *Fehér Lajos*, az MSZMP intéző bizottságának tagja, *Rónai Sándor*, az országgyűlés elnöke, *Tausz János* belkereskedelmi miniszter, *Nagy Dániel*, az Elnöki Tanács elnökhelyettese.

Részt vettek az ülésen a hazánkban tartózkodó szovjet szövetkezeti küldöttek: *Alekszandr Jevdokimov*, az Oroszországi Szövetségi Szovjet Szocialista Köztársaság Szövetkezeti Szövetségének elnökhelyettese és Mak-

Mindenütt érdekes az ember, de legérdekesebb a villamoson. Az »átutazás világában« a szellemes és a jópofa két megálló között elfekszende kényserült humor minden cseppjét, különben semmi emléket nem hagy maga után. Az idegesnek itt nyílik legjobb alkalma rohamra kitombolására. A villamoson mindig van ok az elégedetlenségre. Ha a kalauz feltűnően udvarias és figyelmes, hát valamelyik utasnak köszöri a nyelvét a kötekedő. A részeg sehol nem tagadja jobban lényegét, s a potyautas sohasem keresi lázasabban a meg nem váltott jegyet. Csak a türelmesek olyanok, mint rendesen — és a szerelmesek. Talán azért, mert a türelem és a szerelm valami tértől és időtől független hogyishívják...

E betegesen filozófikus bevezetés után térjünk hát a lényegre, a tulajdonképpeni esetekre.

1

A megállónál három suhanc könyélgig kotorász a zsebben, hogy nagynehezen összekaparjon egy szakaszra való ötfillérést. Mire a villamos csöng, kaján elégedettséggel állnak a peronon, várva a takaros kalauzot. Beül már fortyog bennük a nevetés, s amikor a tervezett aktus, a krajcáros jegyváltás végre sorra kerül, épphogy ki nem esnek a villamosból. Az enyhén szeplős kamasz zsebről zsebre haladva rakja az ötfilléreket az kalauz tanyerébe.

Sikerült! Széles elégedettség sugárzik a hanyag frizurák alól. Azután a másik vált jegyet. Szegény kalauz már készült egy újabb

A kommunisták és a pártönkivüliek erősödő kapcsolata

az Újszegedi Kender-Lenszövényben

Az Újszegedi Kender-Lenszövényben egyre erősödik a pártszervezet és mind hatékonyabbá válik munkája. A pártszervezet 285 tagból áll. A zöm, — a tagság 70 százaléka — fizikai munkás, ám megtalálhatók a párttagok soraiban a műszaki értelmiségiek is. Új tagokkal, eddig 21 pártönkivüli munkással is bővült a párttagság száma. Napjainkban több, mint 400-zal kevesebb a gyári MSZMP-alapszervezet tagjainak száma, mint korábban az MDP-szervezeté volt. Mégis nyugodtan elmondhatjuk: a pártszervezet erősebb, mint volt, mert soraiban a szó igazi értelmében kommunisták vannak.

Keresik a kapcsolatot

Gyakran elhangzik az a kérdés is a gyárban: vajon milyen lehet a pártszervezet álláspontja azokkal szemben, akik bár MDP-tagok voltak, de most nincsenek az MSZMP-ben? Az intéző bizottság vezetői erre határozottan és helyesen ezt választadják: ehhez is tartják magukat:

— Azokat a volt MDP-tagokat, akik most pártönkivüliek és az ellenforradalom

idején nem árulták el a szocializmust, a nép ügyét, megbecsüljük. Nem fordítunk nekik hátat. Keressük a kapcsolatot azokkal a volt MDP-tagokkal, becsléssel embelekkel — például Melegh Ferencné cernázónővel, Hernádi Ferencné szövőnővel —, akik most pártönkivüliek. Persze, vannak olyan emberek is, akik bár MDP-tagok voltak, ám mégsem ütött meg az a mérték, amely a párttaggal szemben követelmény. Legtöbbjük szimpatizáns. Természetesen, velük is tartani akarjuk a jóbarátságot, mert mint pártönkivüliek, becsléssel emberek, s számítunk is rájuk.

Bizalom és felelősség

A pártszervezetet egyre többen keresik fel az egyszerű emberek, hogy véleményt, vagy javaslatot kapjanak némely kérdésükre. A fokozódó bizalom egyik jele ez. A természetesen kapcsolatban is tetek észrevétel, hogy a pártvezetőség hozza azt a gazdaságvezetés tudomására. Természetesen megtörtént ez és nem is késett az intézkedés. A szövetségben például panaszolták, hogy időnként nem volt megfelelő lánchenger és ennek következtében némelykor félórak mentek veszendőbe. Ez a tény is jelzi, hogy az öntudatos munkások felelősséget érző példája nyomán kezd kialakulni a munkaidő perceknek becsléssel kihasználása.

Elkezdődtek a tanácstag-beszámolók Szegeden

A tanácstörvény értelmében a tanácstag minden évben kétszer köteles beszámolni végzett munkájáról választóinak. Az elmúlt év végén az ellenforradalmi események miatt elmaradtak a tanácstag-beszámolók.

A városi és a kerületi tanácstagok májusban, júniusban számolnak be — immá-

A legutóbbi taggyűlésen elfogadták, hogy 25 pártcsoporthoz alakítsanak. A pártcsoporthoz vezetésével megbízott elvtársak azután rendszeres kapcsolatban tartanak a hozzájuk beosztott párttagokkal. Megbeszéléseiken megtárgyalhatják üzemszervezési, termelési és más kérdéseit, a pártönkivüliekkel való kapcsolatot fokozását.

A munkások között

Nagy gondot fordítanak az emberek között folytatott eszmecserére, politikai munkára. Ennek valódi tartalmi javításáért most további lépéseket tettek. A kommunisták igaz, eddig is választ adtak a felmerült kérdésekre, ám ezután teret adnak a céltudatosabban folytathatják a munkát, mert ezt az agitációs bizottság is segíti.

Az intéző bizottság tagjai nyolc órán át termelőmunkát végeznek, utána foglalkoznak a pártszervezet ügyeivel. A munkások között élnek. Am, az a kérés a dolgozóknak, hogy az intéző bizottság tagjai gyakrabban látogassák meg a különböző üzemszerveket, hogy gondolataikat kicserélhessék. Jogos kívánság ez és az intéző bizottság tagjai figyelembe veszik a jelzéseket.

S mind tartalmasabb, cikormentes, egyre erősödő a kapcsolat a kommunisták és a pártönkivüliek között az újszegedi üzemben.

ESETEK a villamoson

trükk elszívására és csodálkozni, mikor látja, hogy többre nem futja az ifjoncok szellemességéből. A bordó cipő forintossal fizet. Es most visszafelé durran a tréfa: a kalauz készségesen a tenyerébe önti a 10 darab ötfillérést.

Ezzel vége is a humornak, mert a bősziú bordó cipő belevágja a pénzt a kalauz tászkájába, szólván: »Micsoda szemétpénz ez!«

De ezzel már botrány kezdődik a villamoson, s ebbe a világért se gabalyodunk bele.

2

Néhány hónapja állandó utasa van az egyik csinosnak mondható kalauzónak, egy fiatalember szeméjében. Szabályosan megváltja az illetékes utas minden forduló után a jegyet, s közben, ha szerét ejtheti, ezzel a szerelmes frázissal ostromolja a kalauzot: »Legyen a feleségem!«

A kalauz máig sem bólintott neki imponáló igent, s a férfi feszít utazik. Egész jó kuncsaftja lett a cégnek. Csak a kalauzot kezd idegesíteni a dolog. Mert hogy utazik, az nem baj, hiszen szabályosan fizet, csak ne ostromolná szüntelenül. Már tanácsért fordult több munkatársához: mit tegyen?

— Szerezz még vagy száz ilyen állandó utast és szoktasd le őket a jegyváltás közben elmormogott vallomásra!

A vérmesebbek viszont azt mondják: »Ha gátol a mun-

kásban, szólj egy rendőrneki!«

Egyik megoldás jobbnak ígérkezik, mint a másik.

3

— Mit, hogy én részeg?!
— Igen, igen, nem szállhat fel!

— Azt szeretném már látni a demok..., demok... kráciában —, s már kapaszkodik is a pálinkás-butykos. Közben nekiesik egy csérogós kofaasszonynak, aki jól oldalba taszítja kosarával.

Szerencsére rendőr is van a villamoson, s a következő megállónál letessékeli Bacchus rabzolgáját. Hanem másnap folytatása van az esetnek: barátunk kijózanodva részsmél arra, hogy mi történt vele és panasza meg a villamosvasút vezetéséhez.

— Kérem, engem egy magas, barna kalauz leszállított a villamosról. Mégis csak disznóság!

Es semmiképpen sem emlékszik arra, hogy akár csak spicces is lett volna. Tökjőzan volt. Tanúkat egyik fél sem tud megnevezni — hát tessék igazságot tenni!

4

A szerelm azonban nemcsak a szende utast viszi rá a villamoskalandokra, hanem egyik-egyik szende kalauzot is. De amíg az első esetből feltétlenül haszna van a cégnek — az utóbira feltétlenül ráfizet.

Társadalmi ellenőrök a spekuláció ellen

Ülést tartott a városi tanács kereskedelmi osztálya mellett működő állandó bizottság. Tagjai a kereskedelemben tapasztalt hiányosságokról és eredményekről számoltak be. Szóval tették, hogy egyes cipőboltokban olyan árut nem kapnak a vásárlók, melyből

a nagykereskedelmi vállalat raktárában nagy mennyiség fekszik el.

Az üzletvezetők hanyagsága az, hogy nem rendelkez az igényeknek megfelelő árut.

Többet elmondták, hogy nagyobb figyelmet kellene fordítani a vonaton történő áruszállításokra. Sok spekuláns szállít Budapestre virágot, gyümölcsöt és egyéb árut.

A kereskedelmi osztály a visszásságok megszüntetése érdekében a társadalmi ellenőrök segítségére

június 1-től piaci ellenőrt állít.

Az ellenőr együtt dolgozik a társadalmi ellenőrökkel és az Állami Kereskedelmi Felügyelőséggel. Ellenőrzi, hogy a piac felvásárlói rendelkeznek-e iparigazolvánnyal. Vigyáz arra, hogy

a vidéki felvásárlás következtében ne csökkenjenk Szegeden az árualap, ne sértsék meg a vásárlók az állami kereskedelem érdekeit. Az árakat is ellenőrzi.

A piaci ellenőr hatásköre kiterjed az állomások árufeladásának ellenőrzésére is. Tehát

ellenőrzi az árufeladást és a spekulánsokat, feketéztiket átadja az illetékes hatóságoknak.

Az ellenőr munkáját a társadalmi ellenőrök segítik és minden hónapban beszámolnak végzett munkájukról.

(mn)